

Sygn. akt VIII GC 212/12

WYROK

W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 12 lutego 2013 roku

Sąd Okręgowy w Szczecinie Wydział VIII Gospodarczy

w składzie:

Przewodniczący: SSO Agnieszka Kądziołka

Protokolant: Monika Mackiewicz

po rozpoznaniu w dniu 12 lutego 2013 r. w Szczecinie

na rozprawie

sprawy z powództwa (...) spółki akcyjnej w (...) w S.

przeciwko B. M.

o zapłatę

I. zasądza od pozwanego B. M. na rzecz powódki (...) spółki akcyjnej w (...) w S. kwotę 55.861,23 zł (pięćdziesiąt pięć tysięcy osiemset sześćdziesiąt jeden złotych dwadzieścia trzy grosze) z ustawowymi odsetkami liczonymi w stosunku rocznym od dnia 24 kwietnia 2001 roku;

II. oddala powództwo w pozostałym zakresie;

III. zasądza od pozwanego na rzecz powódki kwotę 778,30 zł (siedemset siedemdziesiąt osiem złotych trzydzieści groszy) tytułem kosztów procesu.

Sygn. akt VIII GC 212/12

UZASADNIENIE

Pozwem złożonym w dniu 23 kwietnia 2001 roku powódka (...) spółka akcyjna w S. (obecnie w likwidacji) wniosła o zasądzenie od pozwanego B. M. kwoty 55.882,91 zł z ustawowymi odsetkami liczonymi od dnia 24 kwietnia 2001 roku do dnia zapłaty oraz o zasądzenie kosztów postępowania według norm przepisanych. Dochodzona pozew kwota obejmuje cenę za sprzedany pozwanemu towar, objęty 18 fakturami VAT szczegółowo wymienionymi w pozwie, o łącznej wartości (po uwzględnieniu korekt) 43.040,41 zł. Ponadto na dochodzoną pozew kwotę składają się skapitalizowane odsetki ustawowe za opóźnienie w zapłacie należności wynikających z wskazanych 18 faktur, wyliczone na dzień 23 kwietnia 2001 roku w wysokości 12.842,50 zł. Od kwoty 55.882,91 zł (43.040,41 + 12.842,50) powódka dochodzi odsetek od dnia 24 kwietnia 2001 roku.

Nakazem zapłaty w postępowaniu upominawczym z dnia 6 czerwca 2001 roku w sprawie VIII GNc 532/2001 Sąd Okręgowy w Szczecinie nakazał pozwanemu zapłacić dochodzoną pozew kwotę wraz kosztami procesu w wysokości 778,30 zł.

Nakaz zapłaty uprawomocnił się.

W piśmie procesowym z dnia 6 czerwca 2012 roku pozwany B. M. złożył wniosek o przywrócenie terminu, do którego załączył sprzeciw od nakazu zapłaty.

Zarządzeniem z dnia 10 lipca 2012 roku Przewodniczący uchylił zarządzenie o uznaniu za doręczoną przesyłki do pozwanego zawierającej nakaz zapłaty (doręczona na adres, pod którym pozwany nie mieszkał).

Zarządzeniem z dnia 5 września 2012 roku Przewodniczący na podstawie art. 505 § 1 k.p.c. stwierdził, że wobec prawidłowego wniesienia sprzeciwu nakaz zapłaty z dnia 6 czerwca 2001 roku, wydany w sprawie VIII GNc 532/2001 z powództwa (...) spółki akcyjnej w S. przeciwko B. M., utracił moc.

W sprzeciwie od nakazu zapłaty pozwany zaskarżył nakaz w całości domagając się oddalenia powództwa. Pozwany zaprzeczył, że odebrał od powódki towar objęty fakturami, tym samym wskazał, że nie nabył własności wskazanych w fakturach rzeczy. Nadto zaprzeczył temu, że złożył podpisy widniejące na załączonych do pozwu fakturach VAT oraz na dokumencie potwierdzenia salda. Na tej podstawie wniósł o oddalenie powództwa w całości.

Pismem procesowym z dnia 29 sierpnia 2012 roku swoje uczestnictwo w postępowaniu jako interwenient uboczny zgłosił W. K. (1), który wskazał, iż nabył wierzytelność wynikającą z nakazu zapłaty z dnia 6 czerwca 2001 roku, wydany w sprawie VIII GNc 532/2001, na podstawie umowy sprzedaży należności z dnia 22 grudnia 2003 roku.

Zarządzeniem z dnia 3 października 2012 roku przewodniczący zwrócił pismo procesowe W. K. (1) z dnia 29 sierpnia 2012 roku zawierające zgłoszenie wstąpienia do sprawy w charakterze interwenienta ubocznego.

Pismem procesowym z dnia 31 października 2012 roku W. K. (1) zgłosił swój udział w charakterze interwenienta głównego. Pismo to zostało wyłączone z akt niniejszej sprawy oraz zarejestrowane jako nowy pozew – interwencja główna.

Sąd ustalił następujący stan faktyczny:

B. M. prowadził działalność gospodarczą pod firmą (...) w S..

fakt niesporny

W ramach prowadzonej działalności B. M. nabywał od (...) spółki akcyjnej w S. towar w postaci odzieży.

Za sprzedany towar spółka (...) wystawiała faktury VAT z odroczonym terminem płatności, w których jako formę płatności wskazywano „przelew”.

Zdarzało się, że B. M. w czasie współpracy ze spółką (...) dokonywał częściowego zwrotu towarów. Spółka (...) wystawiała wówczas faktury korekty.

W ramach współpracy wystawione zostały między innymi następujące faktury VAT wraz z korektami:

1. faktura VAT nr (...) na kwotę 7.583,22 zł z terminem płatności wyznaczonym na dzień 10 grudnia 1999 r. oraz faktura korekta nr (...) na kwotę 6.959,19 zł - do zapłaty pozostała kwota 72,00 zł,
2. faktura VAT nr (...) na kwotę 4.519,20 zł z terminem płatności wyznaczonym na dzień 13 października 1999 r. oraz faktura korekta nr (...) na kwotę 104,01 zł, nr (...) na kwotę 502,02 zł i nr (...) na kwotę 112 zł - do zapłaty pozostała kwota 3.470,16 zł,
3. faktura VAT nr (...) na kwotę 22.440,29 zł z terminem płatności wyznaczonym na dzień 15 grudnia 1999 r. oraz faktura korekta nr (...) na kwotę 9.736,53 zł, nr (...) na kwotę 140,40 zł, nr (...) na kwotę 5.799 zł i nr (...) na kwotę 384 zł - do zapłaty pozostała kwota 6.380,36 zł,

4. faktura VAT nr (...) na kwotę 612,03 zł z terminem płatności wyznaczonym na dzień 4 listopada 1999 r. oraz faktura korekta nr (...) na kwotę 545,02 zł - do zapłaty pozostała kwota 67,01 zł,
5. faktura VAT nr (...) na kwotę 1.312,54 zł z terminem płatności wyznaczonym na dzień 25 lipca 2000 r.,
6. faktura VAT nr (...) na kwotę 1.673,28 zł z terminem płatności wyznaczonym na dzień 25 lipca 2000 r. oraz faktura korekta nr (...) na kwotę 1.224,78 zł - do zapłaty pozostała kwota 448,50 zł,
7. faktura VAT nr (...) na kwotę 15.432,18 zł z terminem płatności wyznaczonym na dzień 25 lipca 2000 r. oraz faktura korekta nr (...) na kwotę 140,00 zł i nr (...) na kwotę 3.144,01 zł - do zapłaty pozostała kwota 12.148,17 zł,
8. faktura VAT nr (...) na kwotę 118,00 zł z terminem płatności wyznaczonym na dzień 14 stycznia 2000 r.,
9. faktura VAT nr (...) na kwotę 187,20 zł z terminem płatności wyznaczonym na dzień 14 stycznia 2000 r.,
10. faktura VAT nr (...) na kwotę 1.199,99 zł z terminem płatności wyznaczonym na dzień 20 grudnia 1999 r. oraz faktura korekta nr (...) na kwotę 300,00 zł oraz - do zapłaty pozostała kwota 899,99 zł,
11. faktura VAT nr (...) na kwotę 3.966,98 zł z terminem płatności wyznaczonym na dzień 14 października 1999 r. oraz faktura korekta nr (...) na kwotę 1.872,98 zł - do zapłaty pozostała kwota 2.094,00 zł,
12. faktura VAT nr (...) na kwotę 21.429,46 zł z terminem płatności wyznaczonym na dzień 13 października 1999 r., w stosunku do tej należności dokonano kompensaty na kwotę 5.504,96 zł oraz wystawiono fakturę korektę nr (...) na kwotę 1.031,00 zł, nr (...) na kwotę 5.713,16 zł, nr (...) na kwotę 125 zł i nr (...) na kwotę 680,02 zł - do zapłaty pozostała kwota 8.375,32 zł,
13. faktura VAT nr (...) na kwotę 11.675,79 zł z terminem płatności wyznaczonym na dzień 10 grudnia 1999 r. oraz faktura korekta nr (...) na kwotę 9.217,70 zł - do zapłaty pozostała kwota 2.458,09 zł,
14. faktura VAT nr (...) na kwotę 250 zł z terminem płatności wyznaczonym na dzień 26 października 1999 r.,
15. faktura VAT nr (...) na kwotę 5.286,03 zł z terminem płatności wyznaczonym na dzień 10 grudnia 1999 r. oraz faktura korekta nr (...) na kwotę 4.458,03 zł - do zapłaty pozostała kwota 828 zł,
16. faktura VAT nr (...) na kwotę 17.525,09 zł z terminem płatności wyznaczonym na dzień 10 grudnia 1999 r. oraz faktura korekta nr (...) na kwotę 15.856,08 zł oraz - do zapłaty pozostała kwota 1.669,01 zł,
17. faktura VAT nr (...) na kwotę 10.966,69 zł z terminem płatności wyznaczonym na dzień 10 grudnia 1999 r. oraz faktura korekta nr (...) na kwotę 9.734,65 zł - do zapłaty pozostała kwota 1.232,04 zł,
18. faktura VAT nr (...) na kwotę 10.235,19 zł z terminem płatności wyznaczonym na dzień 10 grudnia 1999 r. oraz faktura korekta nr (...) na kwotę 7.735,17 zł, nr (...) na kwotę 1.079,99 zł i nr (...) na kwotę 390,01 zł - do zapłaty pozostała kwota 1.030,02 zł.

Łączona suma należności wynikających z powołanych powyżej faktur po uwzględnieniu korekt wyniosła 43.040,41 zł.

Faktury VAT były podpisywane w polu przeznaczonym dla nabywcy (pole oznaczone jako „towar pobrał”) czytelnie nazwiskiem (...), bądź też nieczytelnie.

Wszystkie faktury korekty zostały opatrzone podpisem (...).

dowód: faktury VAT nr: (...) oraz korekty faktur nr (...) - karta 7 akt

W dniu 19 grudnia 2000 roku spółka (...) sporządziła „Potwierdzenie salda” na dzień 30 listopada 2000 roku, w którym na podstawie art. 26 ustawy z dnia 29 września 1994 roku o rachunkowości wezwała B. M. do potwierdzenia w terminie 14 dni zgodności sald figurujących w księgach spółki (...).

Zestawienie to obejmuje wykaz nieopłaconych faktur wystawionych na rzecz B. M.. W wykazie zamieszczone zostały następujące faktury nr: (...), na łączną kwotę 43.040,41 zł.

„Potwierdzenie salda” podpisał własnoręcznie B. M. imieniem i nazwiskiem.

dowód: potwierdzenie salda z dnia 19.12.2000 r. - karta 8

Pismem z dnia 20 kwietnia 2001 roku spółka (...) wezwała B. M. do zapłaty kwoty 43.040,41 zł z tytułu zakupionych wyrobów gotowych wskazując, że do dnia sporządzenia wezwania nie zostały uregulowane należności udokumentowane fakturami VAT o numerach : (...).

Przesyłka zawierająca wezwanie została wysłana listem poleconym w dniu 23 kwietnia 2001 roku.

dowód: wezwanie do zapłaty z 20.04.2001 r. z potwierdzeniem nadania - karta 9-10

W dniu 30 listopada 2001 roku (...) spółka akcyjna w S. zawarła z (...) spółką z ograniczoną odpowiedzialnością w S. „Umowę sprzedaży należności”, w której wskazano, że spółka (...) przeniosła na rzecz spółki (...) przysługujące jej należności, opisane w § 1 umowy.

W § 1 litera a pkt 1 wskazana została należność przysługująca spółce (...) od B. M., w stosunku do którego prowadzone było przez Sąd Okręgowy w Szczecinie postępowanie w sprawie o sygn. VIII GNc 532/2001, zakończone wydaniem w dniu 6 czerwca 2001 roku nakazu zapłaty w postępowaniu upominawczym, zasądającym na rzecz spółki (...) kwotę 55.882,91 zł z odsetkami ustawowymi od dnia 24 kwietnia 2001 roku oraz kwotę 778,30 zł tytułem kosztów postępowania, opatrzonego klauzulą wykonalności z przyznaniem spółce (...) kwoty 6 zł tytułem kosztów uzyskania klauzuli.

W umowie wskazano, że w związku z wpłatą 10.000 zł po wydaniu nakazu zapłaty na dzień podpisania umowy należność przysługująca spółce (...) od B. M. wynosi 45.882,91 zł.

W § 2 umowy strony oświadczyły, że spółka (...) przenosi na rzecz (...), a (...)” przyjmuje należności opisane w § 1 pkt a 1-15 oraz § 1 pkt b 1 -21.

fakt znany z urzędu (umowa załączona do pisma W. K. (1) – karta 100-104)

W dniu 22 grudnia 2003 roku (...) spółka z ograniczoną odpowiedzialnością w S. zawarła z W. K. (1) „Umowę sprzedaży należności”.

W umowie spółka (...) oświadczyła, że posiada należności od B. M. i współników spółki cywilnej (...).

Należność od B. M. została opisana w § 1 pkt 1a umowy jako : „należność w wysokości 46.667,21 zł wynikająca z nakazu zapłaty w postępowaniu upominawczym, wydanym przez Sąd Okręgowy w Szczecinie, sygn. VIII GNc 532/2001, w dniu 6 czerwca 2001 roku, a opatrzonego klauzulą wykonalności w dniu 6 sierpnia 2001 roku”.

W § 2 umowy strony oświadczyły, że spółka (...) przenosi na rzecz W. K. (1), a W. K. (1) przyjmuje należności opisane w § 1 litera „a” i „b”. W § 2 z tytułu zapłaty za obie należności ustalono łączna kwotę 5900 zł.

fakt znany z urzędu (umowa załączona do pisma W. K. (1) – karta 67-68)

Postanowieniem z dnia 29 lipca 2011 roku Sąd Okręgowy w Szczecinie w sprawie VIII GCo 72/11 uwzględniając wniosek W. K. (2) nadał tytułowi egzekucyjnemu – prawomocnemu nakazowi zapłaty w postępowaniu

upominawczym, wydanemu w dniu 6 czerwca 2001 roku przez Sąd Okręgowy w Szczecinie w sprawie o sygnaturze akt VIII GNc 532/2001, klauzulę wykonalności na rzecz W. K. (1) jako następcy prawnego wierzyciela (...) spółki z ograniczoną odpowiedzialnością w S..

W oparciu o uzyskany tytuł wykonawczy W. K. (1) złożył wniosek o wszczęcie egzekucji przeciwko B. M.. Egzekucja prowadzona była przez Komornika Sądowego przy Sądzie Rejonowym Poznań - Stare Miasto w P., sygn. (...).

Postanowieniem z dnia 3 września 2012 roku Sąd Okręgowy w Szczecinie w sprawie VIII GCo 72/11 na podstawie art. 395 § 2 k.p.c. uchylił zaskarżone przez B. M. postanowienie z dnia 29 lipca 2011 roku o nadaniu klauzuli wykonalności.

fakty znane z urzędu

(postanowienie z 29.07. 2011 załączone do pisma W. K. (1) karta 67-68)

(zawiadomienia o wszczęciu egzekucji z dnia 27.04.2012 r. i 25.05.2012 r. karta 60, 61)

Sąd zważył, co następuje;

Powództwo jest uzasadnione w części.

Powódka wywodzi swoje roszczenie z art. 535 k.c. i domaga się zapłaty ceny za sprzedany pozwanej towar, natomiast zasądzenia odsetek domaga się na podstawie art. 481 § 1 k.c. i art. 482 § 1 k.c..

Zgodnie z art. 535 k.c. przez umowę sprzedaży sprzedawca zobowiązuje się przenieść na kupującego własność rzeczy i wydać mu rzecz, a kupujący zobowiązuje się rzecz odebrać i zapłacić sprzedawcy cenę.

Do pozwu powódka załączyła dowody w postaci faktur VAT i faktur korekt, dokument potwierdzenia salda oraz wezwanie do zapłaty.

Obrona pozwanego (wyrażona w sprzeciwie od nakazu zapłaty) sprowadza się do zaprzeczenia faktowi odebrania od powódki towaru objętego fakturami, z czego pozwany wywiódł, że nie nabył własności rzeczy wymienionych w fakturach, po jego stronie nie powstał więc obowiązek zapłaty należności z faktur VAT. Pozwany zakwestionował również podpisy widniejące na załączonych do pozwu fakturach oraz potwierdzeniu salda.

Zarzuty pozwanego okazały się nieuzasadnione. Pozwany nie powołał w niniejszej sprawie żadnych dowodów, obrona pozwanego sprowadzała się wyłącznie do przeczenia twierdzeniom powódki.

Zgodnie z art. 253 k.p.c. „Jeżeli strona zaprzecza prawdziwości dokumentu prywatnego albo twierdzi, że zawarte w nim oświadczenie osoby, która je podpisała, od niej nie pochodzi, obowiązana jest okoliczności te udowodnić. Jeżeli jednak spór dotyczy dokumentu prywatnego pochodzącego od innej osoby niż strona zaprzeczająca, prawdziwość dokumentu powinna udowodnić strona, która chce z niego skorzystać”.

Obok domniemania autentyczności (prawdziwości) dokument prywatny korzysta z domniemania, że zawarte w nim oświadczenie złożyła osoba, która go podpisała. Przepis art. 253 k.p.c. reguluje zagadnienie rozkładu ciężaru dowodu przy kwestionowaniu dokumentu prywatnego. Na stronie, która dokument podpisała, spoczywa obowiązek obalenia domniemania, że zawarte w tym dokumencie oświadczenie pochodzi od niej (orz. SN z 13 stycznia 2000 r., II CKN 668/98 oraz z 4 września 2007 r., I PK 112/07, OSNP 2008/19-10/2880).

W zakresie zarzutu fałszu podpisu osoby, której podpis znajduje się na dokumencie, Kodeks postępowania cywilnego czyni różnice w zakresie uregulowania ciężaru dowodu w zależności od tego, czy podpis wskazuje na pochodzenie dokumentu od strony zaprzeczającej, czy od innej osoby. Takie unormowanie uzasadnione jest tym, że dowodzenie ewentualnego fałszu podpisu łatwiejsze jest dla strony, od której dokument rzekomo pochodzi (por. Kodeks postępowania cywilnego, Komentarz, Część I, Tom I, pod red. T. Erecińskiego, Warszawa 2009, wydanie 3).

Mając na uwadze powyższe przyjąć należy, że pozwany winien przedstawić dowody wskazujące, że podpisy na fakturach oraz potwierdzeniu salda nie pochodzą od niego. Takie dowody nie zostały powołane, przyjąć więc należy, że dokumenty te pochodzą od pozwanego.

Istotne znaczenie dla sprawy ma dokument „Potwierdzenia salda” z czytelnym podpisem obejmującym imię i nazwisko pozwanego : (...) – karta 8. Ocena tego podpisu, dokonana zgodnie z art. 254 § 1 k.p.c. w porównaniu z podpisem pozwanego złożonym na pełnomocnictwie procesowym w niniejszej sprawie – karta 27 – wskazuje na bezpodstawność zarzutów pozwanego, odnoszących się do zaprzeczenia prawdziwości podpisów.

Dokument „Potwierdzenia salda” należy w ocenie Sądu potraktować jako uznanie długu pochodzące od pozwanego. Dokument ten wymienia numery 18 faktur (tożsame z tymi, z których powódka dochodzi roszczenia objęte pozwem), wskazuje również datę każdej faktury, kwotę do zapłaty oraz sumę należności do zapłaty, która wynosi 43.040,41 zł i jest tożsama z kwotą roszczenia głównego dochodzonego pozwem.

Dodać należy, że odnoście dokumentu potwierdzenia salda w orzecznictwie przyjmuje się, że potwierdzenie salda to tzw. uznanie niewłaściwe, rozumiane jako przyznanie przez dłużnika wobec wierzyciela istnienia długu (por wyrok Sądu Apelacyjnego w Szczecinie z dnia 17 lutego 2005 roku, I ACa 13/05, uchwała Sądu Najwyższego z dnia 26 kwietnia 1995 r., III CZP 39/95).

W świetle powyższego przyjąć należało, że pozwany uznał dług z 18 dochodzonych pozwem faktur.

Faktury VAT nie zawierają pełnych (obejmujących imię i nazwisko) podpisów pozwanego, a niektóre z nich nie zawierają nawet czytelnych podpisów odbiorcy (opatrzone są parafkami), jednak fakt wystawienia tych faktur w połączeniu z faktem podpisania przez pozwanego dokumentu „Potwierdzenia salda” pozwala przyjąć, że powódka udowodniła nie tylko fakt zawarcia umów sprzedaży towarów wymienionych w fakturach, ale także fakt ich dostawy do pozwanego. Dostawa niekoniecznie musiała być potwierdzona podpisem złożonym osobiście przez samego pozwanego, mogła ją przyjąć osoba upoważniona przez pozwanego - uznanie długu dokonane przez pozwanego w „Potwierdzeniu salda” przemawia za tym, że tak właśnie było w niniejszej sprawie.

Faktura VAT nie jest dokumentem dowodzącym zawarcia umowy sprzedaży, w okolicznościach rozpoznawanej sprawy fakt wystawienia faktur VAT w powiązaniu z dokumentem „Potwierdzenie salda” jest jednak faktem, który pozwala na wyprowadzenie wniosku w przedmiocie zawarcia umów sprzedaży przez pomioty występujące w fakturach jako wystawca i odbiorca faktury (tj. powódkę i pozwanego).

Ustalając na podstawie zebranego materiału dowodowego podstawę faktyczną żądania Sąd posługuje się między innymi instrumentem uregulowanym w art. 231 k.p.c., który zawiera ustawową definicję domniemania faktycznego. Domniemanie faktyczne jest w istocie rozumowaniem sędziego, opartym na wiedzy i doświadczeniu, którego treścią jest uznanie określonego faktu - istotnego dla rozstrzygnięcia danej sprawy - za ustalony, jeżeli wniosek taki można wyprowadzić w oparciu o zasady logiki i zasady doświadczenia z innych ustalonych wcześniej faktów (por. orzeczenie SN z dnia 12 kwietnia 2001 r., II CKN 410/00; wyrok SN z dnia 3 grudnia 2003 r., I CK 297/03; wyrok SN z dnia 28 września 2005 r., I CK 114/05). Domniemany fakt nie wymaga twierdzenia ani dowodzenia, w przeciwieństwie do okoliczności stanowiących podstawę faktyczną domniemania.

W rozpoznawanej sprawie udowodnione fakty w postaci : wystawienia faktur VAT (zawierających podpisy bądź parafki odbiorcy towaru) i potwierdzenia salda przez pozwanego stanowią podstawę faktyczną domniemania pozwalającego przyjąć, że udowodniony został fakt zawarcia przez strony niniejszego procesu 18 umów sprzedaży, w wyniku których wystawiono załączone do pozwu faktury.

Tym samym powództwo należało uznać za uzasadnione co do kwoty głównej – 43.040,41 zł.

Żądaniem pozwu objęta została również kwota skapitalizowanych na dzień 23 kwietnia 2001 roku odsetek ustawowych za opóźnienie w zapłacie należności głównych określonych poszczególnymi fakturami VAT. Na stronie 6,7,8 pozwu

powódka wskazała dokładnie daty i kwoty, od jakich naliczone zostały odsetki, których suma po skapitalizowaniu na dzień 23 kwietnia 2001 roku wyniosła 12.842,50 zł.

Zauważyć należy, że przy wyliczeniach poszczególnych kwot powódka wskazała, że odsetki nalicza do 20 kwietnia 2001 roku, jednak zarówno wysokość skapitalizowanych odsetek, które po zaokrągleniu dają odsetki wyliczone do dnia 23 kwietnia (łącznie 12.842,50 zł), jak i określenie żądania pozwu dokonane na stronie 6, wskazują na to, że powódka dochodzi odsetek do dnia 23 kwietnia 2001 roku, z dalszymi odsetkami od dnia następnego po dniu wniesienia pozwu (tj. od dnia 24 kwietnia 2001 roku).

Za pierwszy dzień naliczania odsetek powódka przyjęła dzień następujący po terminie zapłaty wskazanym w fakturach VAT (z jednym wyjątkiem, o którym będzie mowa poniżej). Powyższe uzasadnia art. 488 § 1 k.c., umowa sprzedaży jest bowiem umową wzajemną, datę wskazaną w fakturach VAT, w których przyjęto odroczony termin płatności, należy więc uznać za ustaloną w drodze umowy stron datę spełnienia świadczenia pieniężnego kupującego.

Wyjątek stanowi faktura (...), w której termin zapłaty został określony na dzień 20 grudnia 1999 roku, natomiast żądaniem pozwu objęto odsetki od dnia 9 listopada 1999 roku (które wyniosły po skapitalizowaniu 313,50 zł). Odsetki prawidłowo wyliczone – tj. od dnia 21 grudnia 1999 roku do 23 kwietnia 2001 roku wynoszą 291,82 zł. Różnica między kwotą 313,50 zł i 291,82 zł wynosi 21,68 zł – co do tej kwoty powództwo podlegało oddaleniu.

Ostatecznie na rzecz powódki zasądzono więc 55.861,23 zł, w tym 43.040,41 zł – należność główna, 12.820,82 zł – odsetki skapitalizowane dla poszczególnych faktur za okres od dnia następnego po terminie zapłaty wskazanym w fakturach VAT do dnia 23 kwietnia 2001 roku (różnica między 12.842,50 i 21,68).

Odsetki od dnia 24 kwietnia 2001 roku od kwoty 55.861,23 zł (43.040,41 zł + 12.820,82 zł) zasądzono na podstawie art. 482 § 1 k.c.

Oceniając zasadność powództwa należało poddać również ocenie umowy przelewu wierzytelności, złączone do akt niniejszej sprawy przez W. K. (1). Ocena tych umów ma istotne znaczenie dla rozstrzygnięcia, ponieważ w przypadku skutecznego przelewu wierzytelności na rzecz W. K. (1) powództwo w niniejszej sprawie podlegałoby oddaleniu (skuteczność przelewów będzie przy tym jednocześnie oznaczała zasadność roszczenia W. K. (1) od pozwanego B. M. o zapłatę należności objętych pozwem, którego W. K. (1) dochodzi w pozwie – interwencji głównej) .

Zgodnie z art. 509 § 1 k.c. wierzyciel może bez zgody dłużnika przenieść wierzytelność na osobę trzecią (przelew), chyba że sprzeciwiałoby się to ustawie, zastrzeżeniu umownemu albo właściwości zobowiązania. W świetle unormowania przyjętego w art. 509 k.c. przedmiotem przelewu może być wierzytelność przysługująca zbywcy wobec dłużnika. Wierzytelność to musi być dokładnie oznaczona przez strony zawierające umowę przelewu, w przeciwnym wypadku nie dochodzi do zawarcia umowy. W orzecznictwie przyjmuje się, że oznaczenie wierzytelności może polegać na jej dokładnym opisaniu lub na wskazaniu stosunku zobowiązaniowego, z którego wierzytelność wynika - w wyroku z dnia 5 listopada 1999 roku (III CKN 423/98, OSNC 2000/5/92) Sąd Najwyższy wskazał, że skuteczne jest zbycie wierzytelności, nie oznaczonej dokładnie w umowie przelewu, jeżeli można ją określić na podstawie treści stosunku zobowiązaniowego, z którego wynika. Sąd Najwyższy powołał się na prezentowany w doktrynie pogląd, według którego jako skuteczną trzeba traktować np. cesję wierzytelności z tytułu należności za zbycie określonych towarów, jak też wierzytelności - a raczej wymagalnych roszczeń - z tytułu najmu określonej rzeczy lub lokalu. Przyjmuje się, że w tych wypadkach wprawdzie wierzytelności nie są dokładnie oznaczone, ale są „oznaczalne”, gdyż można je określić za pomocą analizy treści stosunków obligacyjnych, z których wynikają.

W świetle powyższego należy rozważyć, czy w umowach przelewu zawartych przez spółkę (...) ze spółką (...) oraz przez spółkę (...) z W. K. (1) strony dokładnie oznaczyły wierzytelność będącą przedmiotem przelewu, ewentualnie czy wierzytelność ta nie została wprawdzie dokładnie oznaczona, ale jest „oznaczalna” poprzez analizę treści stosunku obligacyjnego, z którego wynika.

W umowie z dnia 30 listopada 2001 roku strony oznaczyły wierzytelność odwołując się do tytułu egzekucyjnego - nakazu zapłaty wydanego w sprawie VIII GNc 532/2001, podały wysokość kwot zasądzonych nakazem: 55.882,91 zł z odsetkami ustawowymi od dnia 24 kwietnia 2001 roku oraz kwotą 778,30 zł zasądzoną z tytułu kosztów postępowania, dalej wskazały na fakt przyznaniem spółce (...) kwoty 6 zł tytułem kosztów uzyskania klauzuli. Na koniec w umowie przelewu wskazano, że w związku z wpłatą po wydaniu nakazu zapłaty na dzień podpisania umowy należność przysługująca spółce (...) od B. M. wynosi 45.882,91 zł.

Pozwany w toku niniejszego procesu nie podnosił, że dokonał wpłaty kwoty 10.000 zł na poczet należności dochodzonych pozwem (przeciwnie – pozwany wywodził, że roszczenie z objętych pozwem faktur VAT w ogóle nie powstało i w związku z tym pozwany nie miał i nie ma obowiązku świadczenia). Wynika stąd, że nawet jeżeli pozwany zapłacił kwotę 10.0000 zł, to wpłata ta musiała być dokonana na poczet innych należności, niż objęte nakazem zapłaty w sprawie VIII GNc 532/2001, a więc na poczet innych należności, niż dochodzone pozwem.

Dla oceny umowy przelewu istotne jest jednak, że spółka (...) przedmiotem przelewu uczyniła należność z nakazu pomniejszoną o 10.000 zł, w umowie przelewu nie wskazano jednak, które z należności zasądzonych nakazem zostały objęte przelewem. Należy zaznaczyć, że nakazem zapłaty – zgodnie z żądaniem pozwu złożonym w niniejszej sprawie (w której wydano nakaz pod sygnaturą VIII GNc 532/2001) – zasądzono kwotę 55.882,91 zł, w tym 43.040,41 zł jako sumę należności głównych z 18 umów sprzedaży oraz skapitalizowane na dzień 23 kwietnia 2001 roku odsetki ustawowe za opóźnienie w zapłacie należności z tych 18 umów, których łączna suma wyniosła 12.842,50 zł.

Odwołując się do podglądu wyrażonego w powołanym wyżej w wyroku z dnia 5 listopada 1999 roku (III CKN 423/98, OSNC 2000/5/92) przyjęć należy, że jeżeli strony w umowie przelewu wskazały, że jej przedmiotem jest cała wierzytelność stwierdzona nakazem zapłaty, to wierzytelność ta jest „oznaczalna” – nakazem zapłaty jest bowiem zasądzone całe roszczenie dochodzone pozwem, tym samym wierzytelność bądź wierzytelności będące przedmiotem przelewu są tożsame z opisanymi w pozwie, na skutek którego wydano nakaz zapłaty. W pozwie powód – zgodnie z art. 187 § 1 k.p.c. – ma obowiązek dokładanie opisać żądanie i okoliczności je uzasadniające. O ile przedmiotem przelewu jest więc cała wierzytelność stwierdzona nakazem zapłaty, to wierzytelność ta jest „oznaczalna”, co można ustalić poprzez analizę treści pozwu.

Inaczej jest, gdy przedmiotem przelewu jest część należności zasądzonych nakazem zapłaty. W tym przypadku wymóg oznaczenia wierzytelności zostanie spełniony, o ile w umowie przelewu strony dokładnie oznaczą, które wierzytelności zasądzone nakazem są przedmiotem przelewu – co strony mogą uczynić np. odwołując się do określania żądania pozwu bądź do poszczególnych kwot zasądzonych nakazem zapłaty (o ile w nakazie zasądzono kilka kwot z odsetkami od różnych dat).

Nakazem zapłaty wydanym w sprawie VIII GNc 532/2001 zasądzona została tylko jedna kwota 55.882,91 zł z odsetkami ustawowymi od dnia 24 kwietnia 2001 roku plus kwota 778,30 zł z tytułu kosztów postępowania. Przedmiotem żądania pozwu złożonego w sprawie VIII GNc 532/2001 była jednak suma należności z tytułu 18 umów sprzedaży, w wyniku których wystawiono 18 faktur VAT (łącznie na kwotę 43.040,41 zł) oraz skapitalizowane na dzień 23 kwietnia 2001 roku odsetki ustawowe za opóźnienie w zapłacie należności z 18 umów sprzedaży (łącznie 12.842,50 zł z tytułu odsetek).

Określenie przedmiotu przelewu dokonane w sposób wskazany w umowie z dnia 30 listopada 2001 roku nie pozwala na określenie, które z 18 wierzytelności z tytułu ceny sprzedaży miały być zgodnie z wolą stron przedmiotem przelewu, co nie pozwala przyjąć, że wierzytelności te zostały dokładnie oznaczone, bądź że są przynajmniej „oznaczalne” poprzez analizę treści pozwu, w wyniku którego wydano nakaz zapłaty. Z umowy przelewu wynika, że jej przedmiotem była wierzytelność stwierdzona nakazem zapłaty pomniejszona o 10.000 zł, nie wskazano jednak, które z 18 wierzytelności wskazanych w pozwie zostało objętych przelewem, a które wierzytelności nie zostały objęte przelewem. Należy zauważyć, że zgodnie z art. 451 § 1 k.c. zdanie drugie wierzyciel może zaliczyć spełnione przez dłużnika świadczenie w pierwszej kolejności na należności uboczne (odsetki), natomiast zgodnie z art. 451 § 2 k.c. wierzyciel może w

pokwitowaniu – jeżeli dłużnik nie wskazał, który z kilku długów chce zaspokoić – zaliczyć spełnione świadczenia na wybrane przez siebie długi, niekoniecznie najstarsze.

W rozpoznawanej sprawie nie wiadomo jakiego zaliczenia dokonał wierzyciel i tym samym jakie wierzytelności uczynił przedmiotem umowy przelewu.

W okolicznościach niniejszej sprawy nakaz zapłaty wydany w sprawie VIII GNc 532/2001 na skutek złożenia sprzeciwu utracił moc. W wyroku, jaki został wydany w niniejszej sprawie zasądzona została kwota inna niż w nakazie (oddalono powództwo co do części odsetek). Wobec opisanego wyżej określenia wierzytelności w umowie przelewu nie wiadomo, czy odsetki w oddalonej części miały być zgodnie z wolą stron przedmiotem przelewu, czy też nie.

Na podstawie umowy przelewu z dnia 30 stycznia 2001 roku nie sposób więc ustalić, jaki był zgodny zamiar stron (spółka (...) i (...)) i cel umowy (art. 65 § 2 k.c.), tj. które z kilku wierzytelności, stwierdzonych tytułem egzekucyjnym, miały być przedmiotem przelewu. Strony wskazały jedynie sumę tych wierzytelności, co oznacza, że wobec braku dokładnego określenia wierzytelności, które miały być przedmiotem przelewu, nie można przyjąć, że doszło do skutecznego zawarcia umowy. Do tzw. essentialia negotii umowy sprzedaży wierzytelności należą bowiem: 1) oznaczenie wierzytelności, będącej przedmiotem przelewu, 2) cena wierzytelności. Brak któregośkolwiek z tych elementów oznacza, że do zawarcia umowy sprzedaży wierzytelności nie dochodzi. W rozpoznawanej sprawie, wobec braku pierwszego z wymienionych elementów, do zawarcia umowy sprzedaży wierzytelności w ogóle nie doszło.

Podzielając podgląd wyrażony w wyroku z dnia 5 listopada 1999 roku (III CKN 423/98, OSNC 2000/5/92) przyjmując więc należało, że wobec braku możliwości określenia wierzytelności, które były przedmiotem przelewu, nie doszło do skutecznego przeniesienia wierzytelności.

Te same wnioski dotyczą umowy przelewu z dnia 22 grudnia 2003 roku zawartej między spółką (...) a W. K. (1). Przedmiot przelewu został opisany w tej umowie jako : „należność w wysokości 46.667,21 zł wynikająca z nakazu zapłaty w postępowaniu upominawczym, wydanym przez Sąd Okręgowy w Szczecinie, sygn. VIII GNc 532/2001, w dniu 6 czerwca 2001 roku, a opatrzonego klauzulą wykonalności w dniu 6 sierpnia 2001 roku”.

Nakaz zapłaty wydany w sprawie VIII GNc 532/2001 jest obecnie uchylony, a wyrok opiewa na inną kwotę niż nakaz zapłaty. Także w tym przypadku nie ma możliwości określenia wierzytelności, które były przedmiotem przelewu, przyjmując więc należy, że do zawarcia umowy przelewu z dnia 22 grudnia 2003 roku zawartej między spółką (...) a W. K. (1) również nie doszło.

W tym stanie uznać trzeba, że legitymację czynną w niniejszej sprawie ma powódka (...) spółka akcyjna w (...) z siedzibą w S., która pozostaje wierzycielem pozwanego (natomiast ewentualne świadczenia jakie spółka (...) uzyskała od spółki (...) w wyniku umowy sprzedaży wierzytelności są świadczeniami nienależnymi).

Stan faktyczny sprawy ustalony został w oparciu o dowody z dokumentów załączonych do pozwu. Dokumenty prywatne, na których znajdują się zakwestionowane przez pozwanego podpisy (według nieudowodnionych twierdzeń pozwanego mające nie pochodzić od niego), zostały ocenione jako wiarygodne dowody potwierdzające fakty istotne dla rozstrzygnięcia. Pozwany nie udowodnił bowiem – zgodnie z wymogiem z art. 253 k.p.c. – że zawarte w tych dokumentach oświadczenia od niego nie pochodzą.

O kosztach procesu Sąd orzekł na podstawie art. 108 § 1 k.p.c. i 98 § 1 i 2 k.p.c. Na koszty te składa się wpis od pozwu w wysokości 778,30 zł. Zgodnie z art. 149 ust 1 ustawy o kosztach sądowych w sprawach cywilnych z dnia 28 lipca 2005 roku w sprawach wszczętych przed dniem wejścia w życie ustawy stosuje się, do czasu zakończenia postępowania w danej instancji, dotychczasowe przepisy o kosztach sądowych, a więc ustawę z dnia 13 czerwca 1967 r. o kosztach sądowych w sprawach cywilnych. Na podstawie tej ustawy oraz Rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 17 grudnia 1996 r. w sprawie określenia wysokości wpisów w sprawach cywilnych (Dz. U. z dnia 27 grudnia 1996 r.) określono wysokość zasądzanego wpisu od pozwu, która jest zgodna z wpisem zasądzonym nakazem zapłaty.